

2
2011

Kumina

Kuntien asiantuntijat KUMULA ry:n jäsenlehti

Käskyläisestä
versioksi 3.0 – kunnan
virkamiehen kuva
muutoksessa

Kirjaston-
hoitajien säätiö
15 vuotta

Teemana
Kunta-
työntekijän
kuva

Turhat ihmiset turhissa töissä?

Lapioon nojaileva työmies. Papereita pinosta toiseen siirtelevä konttoristi. Hiljaisuutta raivoisesti sihisevä kirjastonhoitaja. Pitkillä ja kosteilla lounailla istuskeleva virkamies.

Tunnistitko itsesi? Etkö? Sepä outoa, sillä tuossa taisi olla niitä yleisimpiä kuvia siitä, minkälaisia me kuntien palkolliset olemme. Niin, listasta jäi vielä pois se, että emmehän me juurikaan ehdi töissämme käydä, kun meidän täytyy pitää pitkät talvilomat ja heti perään alkaakin sitten ruhtinaalliset kesälomat.

Voin rehellisesti väittää, että minä en tunne yhtään edellä kuvattunlaista kunnan työntekijää, ja minä sentään tunnen heitä aikamoisen joukon. Kaikki ne, joiden kanssa olen töissä tai joita muuten tapaan, ovat työhönsä ja ammattiinsa erittäin vastuullisesti ja kunnianhimoisesti suhtautuvia ihmisiä. Työkaverini yrittävät miettiä, miten asiat saisi hoidettua niin, että asiakkaamme – siis kuntalaiset – saisivat palvelun parhaiten, edullisimmin tai nopeammin.

Olen monesti miettinyt tätä kunnan työntekijän roolikuvaa, tai oikeammin sitä, mistä tuo mielikuva meistä syntyy. Ja tässä

Käännän syyttävän sormeni osoittamaan mediaa.

voin kääntää syyttävän sormeni osoittamaan mediaa. Mietipä minkälaisia juttuja, jossa olisi ollut osallisena kunnan työntekijä, olet itse viimeksi lukenut paikallisesta sanomalehdestä tai katsellut televisiosta? Kyllä ne ovat pääsääntöisesti erittäin negatiivisia:

kunnan vanhustenhuollon

vastuuhenkilö ei huo-

lehti töistään eli siitä,

että mummuilla olisi

tarpeeksi yöhoitajia

turvanaan tai kou-

lujen ruokahuollosta

vastaava ei ole

osannut alkuunkaan

kilpailuttaa tomaatteja

oikein, ja kaavoittajakaan

ei ole ymmärtänyt tulevan lii-

kekeskuksen liikennejärjestelyissä ottaa huo-

mioon edes naapuritonttien melusuojausta.

Säälittävän avutonta ja ammattitaidotonta väkeä!

Tuota vähättelyn ja syytösten sävyttämien lehtijuttujen listaa voisi jatkaa vaikka kuinka pitkäksi. Silloin tiedotusvälineissä vasta poru nousee, kun virkamiehet haluaisivat saada parempaa palkkaa. Sopimusneuvottelujen yhteydessä toimittajien avuksi tässä syytöskuurossa nostavat ääntään myös elinkeinoelämän ja rahamarkkinoiden edustajat, sillä kunnan palkollisten ”kohtuuttomat vaatimukset” ovat aina viemässä Suomen taloutta perikatoon.

Mielestäni meiltä vaaditaan aikamoista rakkautta työhömmä, että kaikesta tuosta moitteesta ja vääristä mielikuvista huolimatta jaksamme tehdä sitä työtä, mikä meillä itse kullakin on. Ja että jaksamme päivästä päivään yrittää parantaa kuntalaisten elämää ja elinolosuhteita niillä keinoilla, joita meillä on käytettävissämme.

Toivottavasti tämä Kumina valaa meihin uskoa siihen, että asiat ja mielikuvatkin muuttuvat, ja näin antaa myös voimia meille kaikille tärkeissä tehtävissämme.

Aurinkoista ja voimaannuttavaa kesää teille kaikille!

Maarit Helén
Päätoimittaja

Maarit

2
2011

Kumina

Kuntien asiantuntijat
KUMULA ry:n jäsenlehti
kumina@kumula.fi

Julkaisija:

Kuntien asiantuntijat -
Kommunala specialister -
KUMULA ry,
Maistraatinportti 4 A
00240 Helsinki
kumula@kumula.fi

Toiminnanjohtaja:

Jussi Näri
puh. 0201 235 384 ja
0400 816 284,
jussi.nari@kumula.fi

Järjestösihteeri:

Jaana Kivilahti
puh. 0201 235 385 ja
040 1599 397
jaana.kivilahti@kumula.fi

Päätoimittaja:

Maarit Helén
puh. 040 749 2299
maarit.helen@kumula.fi

Toimituskunta:

Maarit Helén, Jaana Kivilahti,
Jussi Näri, Ulla Pötsönen,
Tarja Vuorinne, Tuija Heikkilä

Toimittaja ja ilmoitusmyynti:

Tuija Heikkilä
puh. 050 430 5792
teksperitti@teksperitti.fi

Svensk resumén käännös:

Solveig Stormbom

Ulkoasu:

Marja Muhonen

Paino:

Forssa Print 2011

Painos:

2 900 kpl

ISSN 1796-3605

6. vuosikerta.

Neljä numeroa vuodessa.

www.kumula.fi

Kansikuva:

Kuvassa eläkkeelle

jäävä Ritva Frisk kesäkuussa

2010.

441 428
PAINOTUOTE

Sopimus- neuvotteluista ja palkankorotuksista vuonna 2011

Helmikuussa solmitun sopimuksen myötä kumulalaisetkin saivat vappuna korotuksen palkkoihinsa. **Teksti Maarit Helén**

Kuntasektorin yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 1.2.2010–31.12.2011. Kun tästä sopimuksesta neuvoteltiin runsas vuosi sitten, sovittiin tuolloin vain vuoden 2010 palkankorotuksista. Samalla sovittiin, että vuoden 2011 palkankorotuksista päätetään tämän vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Kuten monesti olemme saaneet tottua, näissäkin neuvotteluissa kului aikaa paljon odotettua enemmän, ja niiden takarajaa siirrettiin moneen kertaan. Lopulta sopimus syntyi 15.2.2011. Se koskee kaikkiaan 433 000 kunta-alan työntekijää.

Odotettuakin vaikeammat neuvottelut

Sopimusneuvottelut osoittautuivat ehkä odotettuakin vaikeammiksi. Niitä käytiin tiiviisti tammikuun alusta helmikuun puoliväliin.

Oman haasteensa neuvotteluihin toi varmasti terveydenhuoltoalaa edustava Tehy ry. Se ei ollut mukana neuvotteluissa, mutta sen vuonna 2007 solmitun oman sopimuksen, ns. Tehy-palkkapöytäkirjan, ratkaisut heijastuivat myös muuta kuntasektoria koskevaan sopimukseen. Toisaalta työntekijäpuolen neuvottelijoina toimineet pääsopijajärjestöjen edustajat ihmettelivät Kuntatyönantajan haluttomuutta tehdä omaa tarjoustaan neuvottelutuloksen syntymiseksi.

Tällä kertaa neuvotteluissa keskityttiin vain rahan ja palkankorotuksiin, eikä mukaan otettu lainkaan muita ns. tekstikysymyksiä, joiden avulla olisi voitu vaihtaa KVTESin sisältöön esimerkiksi sopimalla muista työelämään vaikuttavista kysymyksistä. Näiden vuoro on sitten ehkä seuraavalla neuvottelukierroksella.

Kun nyt siis keskityttiin vain palkankorotuksiin, oli yksi työntekijäpuolen tärkeimmistä kysymyksistä turvata palkansaajien ostovoima tilanteessa, jossa inflaation on tälle vuodelle ennustettu olevan 2,4 prosenttia.

Mistä sovittiin?

Sopimuksen mukaan ainoa palkankorotusten ajankoh- ta on 1.5.2011.

Korotus pitää sisällään:

- yleiskorotuksen 1,2 %
- paikallisen järjestelyerän 0,8 %
- 100 euron kertaerän, jonka saaminen edellyttää 1.5.2011 keskeytymätöntä työsuhdetta 1.2.2011 alkaen, eli vähintään kolmen kuukauden työsuhdetta.

Paikallista järjestelyerää kohdennettaessa ensisijaisia tavoitteita ovat:

- tuloksellisuutta edistävien tehtävien ja toimintojen uudelleenjärjestelyjen tukeminen
- paikallisten palkkausepäkohtien korjaaminen
- paikallisten palkkausjärjestelmien edelleen kehittäminen.

Sopimus päättyy vuoden lopussa

Nyt solmittu sopimus ei yleiskorotuspainotteisena ja prosenttiperusteisena korjaa niitä rakenteellisia ongelmia, jotka vaivaavat jäsenistöämme – erityisesti sen tehtäviensä vaativuuteen nähden alipalkattu- ja aloja.

Vaikka tämän sopimuksen avulla ostovoima pystytään turvaamaan, niin

toivottavasti saamme seuraavaan sopimukseen rakenteellisia ongelmia korjavia elementtejä. Palkkaohjelma, jossa näiden alipalkka-alojemme palkkoja korjattaisiin systemaattisesti pidemmällä aikavälillä, olisi toivottava.

Kuntien uudesta työ- ja virkaehtosopimuksesta ryhdyttäneen neuvottelemaan jo loppusyksystä, sillä sopimushan on voimassa tämän vuoden loppuun asti. ●

1,2%
yleiskorotus
palkkoihin

Kysy
lisää!

Lisätietoja sopimuksesta tai sopimusneuvotteluista voit kysyä

- omalta luottamusmieheltäsi
- Kumulan toimistosta
- Akavan Erityisalojen kuntasektorin asiamieheltä Jaakko Korpisaarealta, puh. 0201 235 363, jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi

Kunnallinen yleinen
virka- ja työehtosopimus KVTES
on Kunnallisen työmarkkina-
laitoksen sivuilla osoitteessa

www.kuntatyönantajat.fi

Käskyläisestä versioksi 3.0 – kunnan virkamiehen kuva muutoksessa

Teksti Tuija Heikkilä

Jokaisella aikuisella kuntalaisella on varmasti mielikuva kuntien virkamiehistä. Silti kuntien työntekijöiden imagoa on tutkittu hyvin vähän. Sen sijaan kuntien maine on ollut viime vuosina pinnalla. Sen on todettu olevan tärkeä kilpailutekijä, mutta vaikka kuntakuva rakentuu pitkälti kunnan työntekijöiden ansiosta tai syystä, ei heihin ole kiinnitetty tutkimuksissa juurikaan huomiota. Professori **Jari Stenvall** näkee, että kuntien virkamiehet ovat tätä nykyä toisinaan jopa edelläkävijöitä, eivät enää byrokraatteja.

Arto Lintu

Mielikuva tai imago käsitteiden sijasta käytetään nykyisin mielusti termiä maine. Kunnan maine syntyy sen toiminnasta sekä kokemusten ja mielikuvien vuorovaikutuksesta. Mainetta ovat luomassa niin kuntalaiset kuin päättäjät ja kunnan työntekijät.

Maineeseen ja kunnan arvostukseen sekä tunnettuuteen vaikuttavat monet vahvuudet ja tekijät palveluista eettisyyteen, johtamiskulttuuriin ja henkilöstöpolitiikkaan. Maineen tuottaminen, rakentaminen ja hallinta on laaja-alaista ja pitkäjänteistä toimintaa, mutta se kannattaa: hyvä maine synnyttää luottamusta ja kasvattaa kunnan vetovoimaa.

Virkamies on kantanut käskyläisyyden perinnettä

Kunta- ja palvelurakennemuutoksen arviointitutkimuksista tuttu Lapin yliopiston professori ja Kunnallistieteen yhdistyksen puheenjohtaja Jari Stenvall tuntee maamme kuntien virkamiehet.

– Käsitys, että kunnan virkamies on byrokraatti, ei mielestäni pidä enää paikkansa, professori Stenvall lohduttaa.

Hän tutki vuonna 2000 hyväksytyssä väitöskirjassaan *Käskyläisestä toimijaksi* valtion keskushallinnon virkamiehistön pätevyiden arvostusten kehitystä suuriruhtinaskunnan ajan alusta 2000-luvulle.

Stenvallin mukaan virkamiesten identiteetin synnyssä keskeistä oli pätevyiden arvostus. Virkamies on tottunut noudattamaan hallinnon periaatteita ja sääntöjä. Hallinnon kehittämisen haasteena onkin ollut kasvattaa toimijuutta. Toimijan roolissa virkamiehellä on yhä enemmän itsestä vastuuta omasta toiminnastaan.

Hän totesi myös, että suomalaisessa virkamieheissä elää vahvana traditionaalisena käskyläisen perinne.

Kun käskyläisyyden perinne Venäjän vallan aikana luotiin, riitti virkamiehen kriteeriksi, että hän hallitsi hallinnon kourerot eikä tehnyt virkatehtävissään virheitä. Erityisalojen virkamiehillä, kuten lääkäreillä ja insinööreillä, olikin sitten omien alojensa ammattilaisina mahdollisuus muokata tehtäviään ja niihin liittyviä toimintoja.

Myöhemmin, 1900-luvun alkupuolella syntyi putkihallinto, jossa virkamiehet ryhtyivät pitämään kiinni revireistään. Vaikka hyvinvointivaltion hallinnon laajeneminen vaati myös päätösvalan hajauttamista, uskottiin edelleen käskyläisyyteen.

Hallinnon pätevyys oli järjestelmässä, ei virkamieheissä. Nytemmin ymmärretään hallinnon organisaatioiden menestyvän yksittäisten virkamiesten ammattitaidon ja henki-

lökohtaisen osaamisen ansiosta.

Kuntavirkamiehiltä tulevat tuoreimmat ajatukset

Kantavatko myös 2000-luvun kuntien virkamiehet käskyläisten perinnettä?

– Meillä on uudenlaisia käskyläisiä ja käskyläisen käytäntöjä. Jotkut kunta-ammattilaiset, esimerkiksi lääkärit, sosiaalityöntekijät tai opettajat, ovat liikaakin professionsa vankeja ja ammattijärjestöjensä lokeroimia. Pahimmillaan he ovat vain ammattikuntiansa edustajia, eivät omiin kuntiinsa sitoutuneita.

Kuinka paljon virkamiehet sitten ovat toimijoita tai käskyläisiä, vaihtelee Stenvallin mukaan kunnittain paljon.

– Vielä törmää vanhaan hierarkkiseen henkeen, jossa hallinto käskii ja muut tottelevat. Viimeisten kymmenen vuoden aikana kuntakentässä on kuitenkin ollut voimistumaan päin muutos, jossa virkamiehet kehittävät kuntaansa aktiivisesti ja innostuneina.

Uuden ajan myötä kuntien virkamiehet ovat muuttuneet ja paljon.

– Parhaimmillaan kuntien virkamiehet ovat tätä nykyä edelläkävijöitä. Kunnissa kierrellessäni olen huomannut, että kuntavirkamiehiltä tulevat usein jopa ne tuoreimmat ajatukset.

Uudistajat ovat kuitenkin kautta aikojen törmänneet hankaluuksiin. Kuntakentässä on monia ristiriitaisiakin näkökulmia, ja myös poliittinen päätöksenteko saattaa polkea aktiivin alle.

– Virkeästi ajatteleva saattaa joutua vastahankaan oman koneistonsa kanssa, mutta kaiken kaikkiaan kunnissa arvostetaan entistä enemmän aktiivisia kehittäjiä ja itsenäisiä, vahvoja ammattilaisia.

Suuntana kuntatyöntekijä 3.0

Kuntien asiantuntijoiden parissa on käynnissä iso sukupolviuudistus suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle. Kunnan virkamiehen kuva muuttuu väistämättä.

– Tänä päivänä asiat muuttuvat vikkelästi, ja nuorten arvomaailma aiheuttaa muutospainetta. Nuoret ovat aktiivisia ja haluavat haasteita. Toivoisin, että kuntahallinto voisi miettiä asioita siitä näkökulmasta, millä tavoin uuden sukupolven kuntaa voitaisiin oikeasti rakentaa. Jos kunnallisessa maailmassa, jossa seuraussuhteet ovat hankalasti hahmotettavissa, hallinnolla on hoksottimet kohdallaan, on päättäjien pakko reagoida.

Kunnan virkamies ja asiantuntija ovat siis jo aivan erilaisia kuin takavuosina, nykytermein sanottuna mallia 2.0.

– Näen merkkejä jopa versiosta 3.0. Maailma muuttuu ja kunnat kehittyvät enkä näe päätepistettä sille, etteikö kuntien työntekijöiden entistä persoonallisempi työote vahvistuisi, Stenvall lupaa. ●

Tyytyväisenä kunnan töihin

Kumulalaiselle **Maria Bangille** kirjastoala tarjoaa maailman parhaan ammatin.

Haastattelu Tuija Heikkilä

Kuka olet?

Maria Bang, 26. Olen kotoisin Turusta, ja asun Kouvolassa.

Mitä olet opiskellut?

Olen opiskellut Turun ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelmassa vuosina 2004–2007 ja Tampereen yliopistossa informaatiotutkimusta vuodesta 2007 alkaen. Koulutukseltani olen siis tradenomi, luonnontieteiden kandidaatti ja viittä opintopistettä vaille valmis filosofian maisteri.

Missä olet ollut töissä?

Olen työskennellyt osa-aikaisesti Turun kaupunginkirjastossa ja harjoittelijana Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalveluissa, Middlesexin yliopiston kirjastossa Lontoossa sekä Maanpuolustuskorkeakoulun kirjastossa. Opiskelun ohella olen työskennellyt kolmessa kirjastoalan kehittämishankkeessa: Tietoyhteiskunnan tilat ja sisällöt, Kyyti-kirjastojen kokoelmat eläviksi sekä Mediakasvatushanke Karhulan alueen yläkoululaisille. Nyt viimeistelen opintoni ja ryhdyn etsimään vakituisia töitä.

Millainen on Kumula-historiasi?

Liityin Kumulaan 2007, samana syksynä, kun aloitin opiskelun Tampereen yliopistossa. 2010 olin Kumulan hallituksessa opiskelijaedustajana, ja tämän vuoden alusta olen ollut Akavan Erityisalojen Kunnan neuvottelukunnan jäsen.

Miten valitsit alasi?

Ajauduin kirjastoalalle vähän vahingossa, mutta hyvin pian huomasin että tämähän on maailman paras ammatti! Opintojeni myötä tutustuin fiksuihin, persoonallisiin, idearikkaisiin ja asialleen omistautuneisiin kirjastolaisiin, jolloin itsekkin innostuin kaikesta kirjastoihin liittyvästä.

Millainen mielikuva kunnallisten kirjastojen työntekijöistä Suomessa mielestäsi on?

Uskon, että mielikuvat perustuvat voimakkaammin itse kunkin saamaan palveluun. Mukavan ja osaavan työntekijän kanssa asioineet kokevat, että kirjaston tädit ja sedät ovat ihaninta maailmassa. Negatiiviset kokemukset sen sijaan luovat nopeasti mielikuvan, että kirjastossa on töissä vain tyljyjä niuhottajia. Ne, jotka eivät käytä kir-

jastoja, todennäköisesti uskovat kirjastonhoitajien olevan arkoja, hiljaisia hissukoita, jotka mieluiten lukisivat kirjoja yksinään takahuoneessa.

Yleinen mielikuva on myös se, että kirjastonhoitajuus ei vaadi erityistä osaamista tai pätevyyttä. Keskiverto kirjaston asiakas kaipaa kirjastolta yksinkertaisia asioita. Esimerkiksi huippuunsa treenattu ja tiedonhakutaitojaan on vaikea esitellä, jos asiasta kiinnostaa vain mistä löytyy palautushylly, kopiokone tai vessa.

Miten mielikuvaa voidaan muuttaa?

Mielikuvien voidaan vaikuttaa panostamalla työhyvinvointiin ja asiakaspalveluhenkilökunnan rekrytoinnissa käytettäviin kriteereihin. Jos työntekijä ei viihdy työssään niin se välittyy myös asiakkaalle. Työntekijän tehtävä on viestiä asiakkaalle, että hänet ja hänen asiansa koetaan tärkeiksi. Kirjastoissa on paljon upeita asiakaspalvelijoita, mutta myös sellaisia, joiden vahvuudet tulevat paremmin esiin muilla työn osa-alueilla. Yksittäisen asiakkaan näkökulmasta huono palvelu voi pahimmillaan leimata koko organisaation tai ammattiryhmän maineen.

Millainen mielikuva sinulla on yleensä kuntien virkamiehistä?

Kunnan työntekijöitä on yhtä monenlaisia kuin ihmisiäkin. Ainoa ero lienee siinä, että yritysmaailmaan verrattuna kunnan työntekijät arvostavat todennäköisesti keskimääräistä enemmän työpaikan pysyvyyttä vaikeinakin aikoina. Parempi palkka ei heille riitä kompensoimaan tulos tai ulos-ilmapiiiriä.

Millainen mielikuva mielestäsi opiskelijoilla on kuntien virkamiehistä?

Onko kunnan hommilli vetovoimaa? Kuntatyössä kiehtoo sen monipuolisuus ja ihmisläheisyys. Kun työssään kohtaa kansan koko kirjon, ymmärtää maailmaa paremmin. Kunta-alalla tietää tekevänsä työtä, joka edistää yhteistä hyvää. Toisaalta kuntatyö voi näyttäytyä jäykkänä ja kaavoihin kangistuneena. Vaikka korkea palkka ei ole ensisijainen tavoite elämässä, voi huono palkka pitkän päälle katkeroittaa ja passivoida ihmisiä.

Lauri Bang

Miten paljon mielestäsi palkka vaikuttaa ammatin imagoon?

Palkalla on merkittävä vaikutus ammatin imagoon. Kirjastoalalla palkkaerot eri sektoreiden välillä ovat räikeät. Kun tavalisen kirjastonhoitajan tai informaattikon palkka korkeakoulusektorilla on jopa lähes tuhat euroa enemmän kuin kunnalla, niin kyllähän se pistää miettimään millaisia valintoja elämässään tekee. Kutsumuksen kunta-alalle pitää olla kova, jotta jättää hakematta korkeakoulukirjastosta vastaavaa työpaikkaa, jonka kuukausipalkka alkaa kolmosella.

Voitko kuvitella jääväsi aikanaan eläkkeelle kunnan virkamiehen työstä?

Voin. Päämääräni ei ole mikään tietty titteli tai asema työelämässä. Haluan, että työtehtävät ja työyhteisö ovat sellaisia joissa viihdyn, joten vaihtoehtoja on monia.

Mitä mielestäsi ammattiliiton tulisi tehdä kuntien asiantuntija- ja esimiestehtävissä työskentelevien imagon kohentamiseksi?

Tarvitaan pitkäjännitteistä työtä kuntatyöntekijöiden brändin nostamiseksi. Ammattiliiton tulee vaikuttaa siihen, että kuntatyönantajat panostavat työntekijöihinsä, heidän osaamisensa kehittämiseen ja sitä kautta työn imagoon. Työnantajan tulisi nykyistä enemmän kannustaa työntekijöitä päivittämään osaamistaan ja seuraamaan oman alansa kehitystä.

Ovatko nuoret virkamiehet rakentamassa uuden sukupolven kuntaa?

Kehittämishalu ja avarakatseisuus eivät katso ikää. Toisinaan myös nuorten keskuudessa esiintyy muutosvastarintaa. On tärkeää, että kirjastossa on töissä erikäisiä ihmisiä jotka voivat oppia toinen toisiltaan. Nuorille on kuitenkin monilla paikkakunnilla annettu kiitettävästi tilaa ja mahdollisuuksia tuoda esiin vaihtoehtoisiakin tapoja palvelujen toteutukseen. ●

Teemana
Kuntatyön-
tekijän kuva

Ylimielisiä,

isoja
pomoja
ja

lapioon
nojaajia.

Luotettavia
ja tunnollisia,
mutta silti
laiskoja.

Vaikeasti
lähestyttäviä
byrokraatteja, jotka
tulevat veron-
maksajille liian
kalliiksi.

Näin kumulalaiset arvioivat yleisiä käsityksiä kunnan virkamiehistä. Vanhat käsitykset istuvat varmasti yhä edelleen sitkeässä, mutta imagon muuttamiseksi halutaan tehdä töitä ja muuttaa omalla esimerkillä vanhoja mielikuvia. Siinä auttavat pitkäjänteinen työ, koulutus, viestintä ja asiakaspalvelu. Myös parempi palkkaus tekisi kuntatöistä hohdokkaampia.

Haastattelut Tuija Heikkilä

KUNNAN töissä

Kysymykset:

1. Koulutus, työpaikka ja nykyinen ammattinimeke
2. Mitä työhösi kuuluu?
3. Kauanko olet työskennellyt yhteensä kuntasektorilla?
4. Millainen imago omalla alallasi / ammatillasi mielestäsi on?
5. Millainen mielikuva ihmisillä kunnan virkamiehestä mielestäsi tällä hetkellä on?
6. Miten sitä pitäisi muuttaa?
7. Millaista virkamieskuvaa sinä haluaisit edustaa?

Ritva Frisk

1. Hallintotieteiden maisteri (pääaine kunnallispolitiikka), yo-merkonomi, johtamisen erikoisammattitutkinto JET. Lahden kaupunki, konsernipalvelut / henkilöstöpalvelut; jäin eläkkeelle 1.9.2010 henkilöstöjohtajan virasta.
2. Entiseen työhöni kuului kaupungin henkilöstöstrategian ja sen toimenpideohjelman valmistelu ja toteuttaminen, työnantajatoimintojen johtaminen, kehittäminen ja koordinoiminen sekä kaupunginjohtajan esiteltävien ja päätettävien henkilöstöasioiden valmistelu ja täytäntöönpano.
3. Lähes koko työurani eli liki 43 vuota kertyi Lahden kaupungin palveluksessa.
4. Lähtiessäni tähän tehtävään ensin sijaiseksi 2004 ja kerroin asiasta ystävilleni ja tuttavilleni, sain osakseni kauhistelua: sehän on ihan hirveä homma olla kaiken aikaa henkilöstön haukuttavana ja tehdä ikäviä asioita!
5. Ns. suuri yleisö ei tiedä, että esimerkiksi niin opettajat kuin sairaanhoitajakin ovat kunnan viran- tai toimenhaltijoita. Nyt eduskuntavaalien alla kävin

< Ritva Frisk eläkkeelle-läksiäisjuhlissaan 2010.

useita keskusteluja selittääkseni, ettei kuntien talouskohene, jos niiden johtavat viranhaltijat irtaantootaan, koska heidän osuutensa on kaksi tai kolme prosenttia koko henkilöstöstä. Sitkeässä on vielä käsitys, että kunnissa on vain isoja pomoja ja lapioon nojaajia, joilla tarkoitetaan tyomiehiä, ja joita ei isoissa kaupungeissa edes enää ole palkkalistoilla.

6. Kunnan poliittisten päättäjien tulee irtautua käytännön suorittavan työn määrittelystä ja ohjailusta. Heidän tulee keskittyä strategioihin ja asioiden katsomiseen pidemmälle kuin seuraaviin vaaleihin siitäkin huolimatta, että kuntalain sitoma yksivuotinen talousarvion valmistelu ja käyttö haittaa yritysmaailman kaltaisia pitkäaikaisia kehittämistoimia.

Henkilöstön ammatillinen koulutustaso on noussut huikeasti viime vuosina ja jopa vuosikymmeninä. Tämä tulisi luottamushenkilöiden (poliitikkojen) tiedostaa, koska heillä ei voi olla samaa ammatillista osaamista toimiessaan päättäjinä, eivätkä he päätyönsä ohessa – mikäli eivät ole itse kunnan palveluksessa – pysty perehtymään asioihin ammattihenkilön tavoin. Tässä tilanteessa valitettavasti astuvat taust-

Marja-Kaisa Huotarinen

1. Matkailu- ja ravitsemisalalan ammattikorkeakoulututkinto, Restonomi (AMK), ammatillisen opettajan pedagogiset opinnot, Johtamisen erikoisammattitutkinto, hallintotieteen perusopinnot. Rovaniemen kaupunki, tekninen tuotanto-osasto / ruokapalvelukeskus, palvelupäällikkö.
2. Johdan ja kehitän tulosvastuullisesti ja tavoitteellisesti palvelukeskuksen toimintaa ja sen taloutta.
3. 26 vuotta.
4. Ruokapalvelualan imago on parantunut ja kehittynyt positiiiviseen suuntaan. Ravitsemus nähdään tärkeänä osana ihmisen hyvinvointia ja terveyttä. Kuntaruokailun toimiala toimii yhteisöllisenä verkostona koko maassa.
5. Hyvällä tasolla.
6. Mielestäni kuntalaiset toivovat helposti lähestyttäviä, kuntalaisen asemaan asettuvia ja asiakkaasta kiinnostuneita virkamiehiä. ”Ylimielisyttä” ainakin täällä Lapis-pidetään virkamiehen paheena. ●

> Marja-Kaisa Huotarinen ja kesäinen koivu.

tavoimiksi ulkoiset tekijät!

7. Henkilöstöjohtajana koin tehtäväkseni kehittää henkilöstön työhyvinvointia, jotta henkilöstö pystyisi puolestaan huolehtimaan palvelujen tuottamisesta kuntalaisille mahdollisimman hyvin, oikeudenmukaisesti ja vastuuntuntoisesti. Vastaavasti henkilöstöjohtajan virkaa edeltäneessä 30-vuotisessa työskentelyssäni erään taidelaitoksen hallintopäällikkönä pidin tärkeänä, että laitoksen toiminta sopii kaupungin muuhun palvelutarjontaan ja asukkaiden tarpeisiin. ●

> Tarja Jantunen

1) Restonomi AMK, opiskelen parhaillaan palveluliiketoiminta-YAMK-tutkintoa.

Lahden kaupungin tase-yksikkö, Lahden Siivouspalvelu, palvelujohtaja.

2) Lahden Siivouspalvelun toiminnan johtaminen ja kehittäminen.

3) Tässä virassa olen ollut kolme vuotta. Tulen ihan muun tyyppisestä toimintaympäristöstä.

4) Puhdistuspalvelu alana ei ole niitä vetovoimaisempia. Ammattitaitoisesta henkilöstöstä on puutetta.

5) Mielestäni kunnan virkamiehen imago on muuttumassa parempaan

päin. Toimintaympäristön haasteet (talous,

henkilöstö, asiakkaat ja johtaminen) vaativat ammatillista sekä muuta laaja-alaista osaamista. Kuntien toimintoja kehitetään voimakkaasti, niin Lahdessakin, ja se vaatii viranhaltijoilta muun muassa yhteistyötaitoja yli toimialojen.

6) Jokainen virkamies voi toimia esimerkkinä ja ”myytinmurtajana”. Kunnan yleisellä viestinnällä on merkityksensä ja sillä, minkälaisen kuvan julkiset tiedotuskanavat antavat kuntatyöstä.

7) Tavoitteeni on olla uudistuva sekä uudistava virkamies. Pitää kuitenkin muistaa, että vanhat, toimivat asiat on syytä pitää voimassa. Ei muutosta muutoksen vuoksi. Pidän työstäni ja toivottavasti se myös näkyy! ●

Jokainen virkamies voi toimia esimerkkinä ja ”myytinmurtajana”.

< Tarja Jantunen ja sorsastuskaverit, novascotian-noutajat Arttu ja Oona.

Mielikuvia voi muuttaa kertomalla omasta työstään.

Jari Jaskari

1) Teologian maisteri. Seinäjoen kaupungin sivistyskeskus, perusopetusjohtaja.

2) Olen Seinäjoen kaupungin perusopetuksen tulosalueen päällikkö, ja vastaan kaupungin peruskouluista.

3) Yli 17 vuotta.

4) Opetusala, jota edustan, on ainakin Seinäjoen seudulla vetovoimainen. Virkoihin on hyvin paljon kelpoisia hakijoita.

5) Suhtautuminen kunnallisiin virkamiehiin on kaksijakoinen. Kunnan virkamiehiä pidetään tunnollisina työntekijöinä, mutta sitkeässä elää myös käsitys, tekevätkö ne virkamiehet siellä yhtään mitään.

6) Mielikuvia voi muuttaa kertomalla omasta työstään ja

oman esimerkin kautta.

7) Haluan olla oman alaniantuntija, joka on valmis palvelemaan asiakkaita parhaansa mukaan. ●

Liisa Laine-Tirronen

1) FM (pohjoismainen ja englantilainen filologia, poliittinen historia, suomalais-ugrilainen kansatiede), opetusharjoittelu suoritettu ruotsin kielessä – opetuskokemusta on, toimittaja- ja toimitussihteerikokemus työn kautta, auktorisoitu opas ja matkanjohtaja.

Vantaan kaupunki, yrityspalvelut, nykyisin, vuodesta 1988 alkaen, matkailusihiteerimikikeellä.

2) Matkailun kehittäminen, projektit ja markkinointiviestintä.

3) 24 vuotta.

4) Yrityspalveluiden / matkailun kehittämisen imago on hyvä, mutta ehkä hieman hahmottamaton.

5) Mielikuva lienee luotettava ja tunnollinen.

6) Parempi palkkaus tekisi kuntatehtävistä hohdokkaampia.

7) Tehokas moniosaaja. ●

< Matkailusihiteeri Liisa Laine-Tirronen esittelee Vantaan Tikkurilan maisemia Tiedekeskus Heurekaan johtavalla sillalla. Taustalla vasemmalla on Sokos Hotel Vantaa, oikealla Metsähallitus.

< Jari Jaskari oli huhtikuussa johtamis-koulutuksessa Saksan Wuppertalissa.

Marja-Maija Pyykkönen

- 1) Yhteisöpedagogi (AMK). Sotkamon kunnan nuorisotoimenjohtaja.
- 2) Nuorisotyön esimiestehtä-

v Marja-Maija Pyykkönen ja POHJ FIN, NO ja SE JVA KVA-J Quadmir's noble Minta eli Titta. Kaverusten yhteinen kesäinen harrastus on Mejä eli Metsästyskoirien jäljestämiskoe. Kuva otettu Pohjois-Suomen spanielikerhon kokeesta Pyhännöllä.

- vät, iltapäiväkerhotoiminnan koordinaattorin tehtävät.
- 3) Valmistuin 1979, jota ennen olin kesätoimissa kunnalla. Valmistuttuani siirryin heti nuorisoi-, liikunta ja raittiussektorin virkaan Merijärvelle. Yli 30 vuotta siis.
- 4) Nuorisotyöntekijä on moniammatillinen erityisosaaja, jollaisia tänä päivänä kuntasektorilla tarvitaan paljon. Nuorisotyöntekijä toimii varhaiskasvatukseen, koulun ja järjestö-
kentän erityistarpeisiin räätälöidyissä työtehtävissä.
- 5) Kunnan virkamies on parantanut osaamistaan ja arvos-

- tustaan muuttuvassa yhteiskunnallisessa työkentässä. Kunnan työtehtävien hallinta vaatii rautaista osaamista. Työtehtävät vaihtuvat ja antavat uusia haasteita jatkuvasti.
- 6) Mietityttää miten ihmiset ylipäänsä jaksavat eläkeikään saakka, kun se nousee koko ajan. Pitkän työuran, esimerkiksi 35 vuoden jälkeen, pitäisi päästä eläkkeelle ikään katso-
matta – ovathan monet maksaneet tekemästään työstä jo pitkän pennin eläkettään.
- 7) Uudistuvaa työelämän haasteisiin vastaavaa ja ammattinsa hallitsevaa virkamiestä. ●

Panostamalla asiakaspalveluun entistä enemmän.

Kaija Mallat

- 1) Filosofian tohtori. Espoon kaupunkisuunnittelukeskus, nimistönsuunnittelija.
- 2) Espoon kaupungin nimistön ja osoitejärjestelmän suunnittelu, niistä tiedottaminen ja Espoon paikannimistön huolto.
- 3) Nykyisessä toimessani neljä vuotta, sitä ennen eripituisia jakoja yhteensä saman verran.
- 4) Nimistönsuunnittelijoita on Suomessa yhteensä kaksi, joten ammattini lienee melko tuntematon. Siellä, missä alasta ja työstä jotakin tiedetään, imago on varmaan ihan hyvä.
- 5) Kai meitä pidetään vaikeasti lähestyttävänä byrokraatteina, jotka tulevat veronmaksajille liian kaltaiksi.
- 6) Panostamalla asiakas-

- palveluun entistä enemmän. Me teemme työtä kuntalaisten parhaaksi.
- 7) Toivon, että minua on helppo lähestyä pyynnöin ja kysymyksiin, ja että pystyn tarvittaessa auttamaan itse tai ohjaamaan eteenpäin. Onneksi työni on luonteeltaan sellaista, että olen paljon kuntalaisten kanssa tekemisissä – useimmiten hyvin miellyttävissä merkeissä. Esimerkiksi tiedotusta hoidamme muun muassa pitämällä erilaisissa tilaisuuksissa esitelmiä Espoon nimistöä ja sen suunnittelusta - hyvin erilaisille yleisöille eläkeläisryhmistä koululuokkiin. Oma ympäristö ja sen historia, joka nimissäkkin usein heijastuu, on kaikenikäisistä kiinnostavaa. Ihmisten tapaaminen kasvokkain helpottaa asioiden hoitamista ja madaltaa ”viraston” kynnystä. ●

Kommentti

Tuija Heikkilä

”Kirjastotäti on kaikkien alojen erikoisasiantuntija” otsikoi MTV3 nettisivuillaan. ”Tuleva kirjastotäti” vuodattaa ajatuksiaan blogissaan nimeltä ”Kirjastotädin järki ja tunteet”. ”Kirjastotäti Keinonen” on Facebookissa. ”Kirjastotäti” suosittelee kirjoja Helsingin kaupunginkirjaston nettisivuilla.

Nutturapäisestä, hiljaisuutta vaativasta vanhanajan tiukasta kirjastotädistä on tehty lähes brändi. Moni on kiskaissut ylleen pinkin kirjastotätipaidan ja ottaa avoimesti kaiken irti nössöstä mielikuvasta.

Ne jotka ovat tosissaan yrittäneet muuttaa alan imagoa, ihmettelevät kauhistuneina, miksi kirjastonhoitajat itse ehdoin tahdoin haluavat pitää kiinni kirjastotäti-imagosta. Sillä kun ei hankita palkkorotuksia ja arvostusta tietopalvelualan vakavasti otettavina huippuammattilaisina.

Kumpi tie on oikea?

Kirjastonhoitajien säätiö 15 vuotta

Kumulan syntyessä yksi sitä synnyttäen järjestöistä, Kirjastonhoitajaliitto, lakkautti toimintansa. Kirjastonhoitajien säätiö hoitaa sen jäljellejääneitä varoja ja jakaa sääntöjensä mukaisesti niitä kirjastonhoitajien hyväksi.

Tyytymättömyys, että koskaan ei ollut oikea aika hoitaa alan huonoa palkkausta kuntoon, johti 1990-luvulla siihen, että yleisten kirjastojen kirjastonhoitajien ammattiliitto, Kirjastonhoitajaliitto ry alkoi ajaa ajatusta Akavan pienten erikoisalojen ammattiliittojen kokonaistumisesta. Sopimusneuvottelut johtivat Kumulan syntyn.

Kirjastonhoitajaliiton ylimääräinen jäsenten kokous teki 23.10.1994 periaatepäätöksen Kirjastonhoitajien säätiön perustamisesta. Puoli vuotta myöhemmin, 5.6.1995, Kirjastonhoitajaliiton vuosikokous päätti lopettaa liiton toiminnan ja luovuttaa sen jäljelle jääneet varat Kirjastonhoitajien säätiölle.

Tuolloin valitut liiton selvitysmiehet allekirjoittivat säädekirjan 26.10.1995. Patentti- ja rekisterihallitus antoi 8.12.1995 luvan säätiön perustamiseen ja vahvisti sille säännöt. Säätiörekisteriin säätiö ilmoitettiin 9.2.1996.

Kirjastonhoitaja avustamassa

Sääntöjen mukaan säätiön tarkoituksena on edistää kirjastonhoitajien – ensisijassa yleisten kirjastojen kirjastonhoitajien – edunvalvontaa, koulutusta ja kirjastoalan tutkimusta. Tarkoitustaan säätiö toteuttaa tukemalla tällaisia hankkeita taloudellisesti.

Säätiön asioita hoitaa ja sitä edustaa hallitus. Ensimmäisessä hallituksessa olivat puheenjohtajana **Eero Hartikainen**, varapuheenjohtajana **Pirjo Pietikäinen** ja jäseninä **Merja Kummala-Mustonen**, **Hilkka Orava** ja **Timo Tamminen**.

Hartikaisen jälkeen, vuonna 2007, puheenjohtajaksi nousi Timo Tamminen. Pietikäinen on ollut koko ajan varapuheenjohtaja. Nykyisessä hallituksessa ovat Kummala-Mustosen lisäksi **Maarit Helén**, **Tarja Vuorinne** ja **Mielikki Matilainen**.

Hyvin sijoitettu omaisuus poikii

Säädekirjassa säätiön peruspääomaksi

luovutettiin 200 000 markkaa. Vuotuismenoihin saadaan peruspääomasta käytää vain tuotto. Omaisuutensa säätiö on saanut Kirjastonhoitajaliiton lopettamisen yhteydessä jääneistä varoista, Kirjastonhoitajaliiton lakkokassasta ja pienistä säästöistä, kuten 54 kappaleesta Kirjastopalvelun osakkeita, jotka myytiin Suomen kirjastoseuralle.

Aluksi omaisuus oli sijoitettu mm. Valtio- ja Kuntaobligatioihin, myöhemmin sijoitus- ja korkorahastoihin, suuriin osakesijoituksiin ja vuodesta 1997 22,5 m²:n asunto-osakkeeseen Helsingin Siltasaressa. Tällä hetkellä säätiön varallisuus on lähes 500 000 euroa.

Julkaisuja, apurahoja ja apua Kumulan toimintaan

Vuosien varrella säätiö on myöntänyt apurahoja paikallisesti aktiivisten kirjastonhoitajaryhmien toimintaan, tutkimukseen

ja väitöskirjojen painatuskuluihin. Vuodesta 2007 säätiö on osallistunut Kumulan järjestösihteerin palkkakuluihin ja siten aktivoinut kirjastonhoitajien edunvalvontaa ja alan opiskelijoiden saamista mukaan ammattiyhdistystoimintaan.

Säätiö on myös kustantanut Kumulan kanssa kaksi kirjaa: **Tuula Haaviston** *Parempia palkkoja kirjastoihin! : Kansainvälisiä palkkakampanjoita 2000-luvulla* (2004) sekä **Jaakko Korpisaaren** ja **Jarmo Saartin** toimittaman *Kirjastonhoitaja tulevaisuudessa – Millaista osaamista kirjastot tarvitsevat?* (2007).

Viime vuonna säätiö jakoi ensimmäisen Vuoden gradu -palkintonsa. Tänä vuonna palkinnon saajaksi etsitään yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen laadukkaiden päättötöiden joukosta kirjastonhoitajien ammattiin liittyviä tutkimuksia.

Kirjastonhoitajien säätiö jatkaa yhdessä Kumulan, Akavan Erityisalojen ja Akavan kanssa sääntöjensä edellyttämällä tavalla erityisesti yleisten kirjastojen palveluksessa olevien kirjastonhoitajien ja kirjastonhoitajan ammatin arvostuksen, palkkauksen parantamisen ja toimintaedellytysten sekä alan tutkimuksen tukemista. ●

Timo Tamminen

Kirjastonhoitajien säätiön hallituksen puheenjohtaja

Kirjastonhoitajien säätiö palkitsi

UUODEN GRADUN

MARIA LINNEA FORSMANIN kaunokirjallisuuden lukutapoja ja tietokäyttämistä käsittelevä pro gradu *Informationsbeteende i anslutning till skönlitteratur* sai erinomaisen arvosanan vuosi sitten. Pehdyttyään vuoden 2010 aikana tehtyihin Kirjasto- ja informaatioalan pro gradu -töihin myös Kirjastonhoitajien säätiö piti Forsmanin opinnäytettä palkitsemisen arvoisena: Vuoden graduna.

– Åbo Akademiasta valtiotieteen maisteriksi valmistunut Forsman selvitti gradussaan kymmenellä syvähaastattelulla, miten kaunokirjallisuutta etsitään.

Ihmiset toivoisivat helppoja ja tehokkaita tapoja löytää juuri heitä kiinnostavaa kaunokirjallisuutta. Valtakunnallinen Kaunokki-asiasanasto on kehitetty vasta viime vuosina, ja edelleenkin tavalliset kirjastonkäyttäjät eivät tiedä tarpeeksi apuvälineistä, joilla voivat kaunokirjallisuutta etsiä, Forsman sanoo.

Tällä hetkellä Maria Linnea Forsman työskentelee

Åbo Akademin kirjastossa, mutta hänen haaveensa on saada tehdä työtä kunnallisessa kirjastossa kaunokirjallisuuden parissa.

– Varmasti kuntien kirjastonhoitaja arvostetaan, mutta tuskin kuitenkaan ymmärretään, kuinka haastavaa heidän työnsä on. Pitää osata niin paljon ja pitää huolta niin paljosta. ●

Kirjastonhoitajien säätiö palkitsi Maria Linnea Forsmanin gradun vuoden parhaana.

Viestintää viestinnästä

Haastattelu Tuija Heikkilä

Kumulalaiset kohtaavat jäsenyytensä aikana jatkuvasti monenlaista Akavan Erityisalojen viestintää. Siitä kertoo Kumulan emojärjestön, Akavan Erityisalat ry:n viestintäpäällikkö **Anna Joutsenniemi**.

< Akavan Erityisalojen viestintää tekevä iloinen joukko, vasemmalta Jaana Parkkola, Mirkka Heininen ja Anna Joutsenniemi.

Anna Joutsenniemi on koulutukseltaan valtiotieteen maisteri, valmistunut Helsingin yliopistosta pääaineena viestintä eli silloinen tiedotusoppi. Annan Akavan Erityisalojen aikaa edeltänyt työura on kaksijakoinen – työtä ja teoriaa.

– Toinen puoli koostui viestinnän opettajan ja tutkijan töistä pätkissä Helsingin yliopiston viestinnän laitoksella. Toisen, kymmenen vuoden rupeaman, olin PostiTelessä ja myöhemmin Posti-konsernissa erilaisissa viestinnän tehtävissä – toimittajana, tiedottajana, viestintäkonsulttina ja tiedotuspäällikkönä. Siellä tein muun muassa henkilöstölehteä, ulkoista viestintää ja viimeksi talousviestintää, Anna Joutsenniemi kertoo.

Nyt Anna on ollut Akavan Erityisalojen palveluksessa kymmenen vuotta ja rapiat päälle, koko ajan viestintäpäällikkönä.

Annan työhön kuuluu liiton sisäisen ja ulkoisen viestinnän tehtäviä laidasta laitaan, suunnittelusta toteutukseen, esimerkiksi viestintästrategian laadinta ja viestinnän vuosisuunnittelu, kampanjaviestintä, erilaisten julkaisujen toimittaminen ja mediatiedottaminen.

Hän on myös jokaiselle kumulalaiselle jäsenetuna tulevan Akavan Erityisalat ry:n Yhteenveto-lehden päätoimittaja.

– Vastaan lehden tuotantoprosessista, kokoaan käytännössä lehden, editoin toisten juttuja ja kirjoitan niitä itsekin. Kaikkiaan siis mukavan monipuolista työtä!

Viestintää tekevät kaikki

Viestintäpäällikön ohella Akavan Erityisalojen viestinnässä työskentelee lisäksi viestintäassistentti **Mirkka Heininen** sekä

viestinnän ja markkinoinnin suunnittelija **Jaana Parkkola**. Mirkka on ollut talossa yli 11 vuotta, Jaana sijaistaa perhevapaalla olevaa **Ammi Balk-Vuohelaista**.

– Nimikkeemme kertovat aika hyvin toimenkuvista, vaikka teemme kyllä kaikki viestintää laidasta laitaan. Jaanan työssä painottuu erityisesti markkinointiviestintä, Mirkalla verkkoviestintä.

Yhä Anna iloitsee työssään niistä asioista, jotka hänet Akavan Erityisaloihin vetivät.

– Tykkään kovasti työstäni, olen aina tykännyt. Hain aikanaan tähän tehtävään, koska halusin tehdä työtä liiton edustamien alojen eteen ja koin nuo alat ja ammatit kiinnostavina. Toiseksi liitto vaikutti kehittyvältä ja tulevaisuuteen katsovalta. Tälle paikalle veti myös se, että tehtävässä oli tarjolla monipuolisesti erilaisia viestinnän töitä lehden teosta ulkoiseen viestintään. Kaikki nuo työn iloa tuottavat asiat ovat edelleen olemassa. Lisäksi meillä on viestinnässä, liiton toimistossa ja jäsenyhdistyksissä aivan mahtavaa porukkaa tekemässä yhdessä tätä työtä – viestintään toteuttavat oikeastaan kaikki toimihenkilöt.

Työn suruja ovat viestinnän parissa työskenteleville tyypillisesti ajoittainen kova kiire ja riittämättömyyden tunne.

– Tekemistä ja kehittämistä olisi niin paljon.

Nettisivusto uudistuu

Akavan Erityisalojen viestintää kehitetäänkin jatkuvasti.

– Joku nurkka on aina uusittavana. Uusia keinoja viestiä tulee koko ajan valikoimaan, ja samalla vanhat konstitkin

jäävät voimaan. Myös viestinnän sisällöt monipuolistuvat vuosi vuodelta, sillä liitto laajenee ja kehittyy jatkuvasti, ja edunvalvonnan piiriin tulee uusia aloja ja ammatteja. Kaikkien palveleminen on haaste – niin viestinnälle kuin kaikille muillekin liitossa.

Lähiaikoina uudistusvuorossa on liiton nettisivusto, jo neljännen kerran Annan aikana, ja viestintä valmistautuu vuonna 2012 vietettävään liiton 40-vuotisjuhla- vuoteen.

– Myös sopimusneuvotteluista tiedotamista kehitetään koko ajan yhteistyössä muiden akavalaisien liittojen kanssa. Nimenomaan kuntasektorilla Akavan Erityisaloilla on siinä kohtuullisen iso rooli.

Akavan Erityisalojen ja sen jäsenyhdistysten viestinnän mahdollisia päällekkäisyyksiä Anna ei pidä isona ongelmana.

– Toistoa ja erilaisia toisiaan täydentäviä kanavia – Akavan Erityisalojen ja jäsenyhdistyksen – tarvitaan etenkin jäsenviestinnässä. Jäsentutkimuksissa on paljastunut raadollisesti, että kaikki jäsenet eivät ole perillä edunvalvonnan kannalta olennaisistakaan asioista, kuten siitä, miten hyödyntää oman luottamusmiehensä asiantuntemusta. Jos liiton ja jäsenyhdistyksen viestintä olisi ristiriitaista keskenään, se olisi ongelma, mutta sellaista en ole havainnut.

Kumulalta Anna toivoo jatkossakin hyvää viestintäyhteistyötä, kumulalaisilta jäseniltä aktiivisuutta eri viestintäkeinojen käytössä, vaikka hän ymmärtää ajan puutteen verottavan mahdollisuuksia.

– Myös jäsenpalautteesta olisi meille paljon höytyä. Siis: palautetta, kiitos! ●

Anna palautetta

Akavan Erityisalojen viestinnästä: Viestintäpäällikkö Anna Joutsenniemi 0201 235 349 tai 040 525 8582 anna.joutsenniemi@akavanerityisalat.fi

Agitare Necessse Est

Maassamme toteutetaan silloin tällöin ammattien arvostusta mittaavia tutkimuksia. Kansalaisilta tiedustellaan, miten korkealle he mitäkin tehtävää arvostavat, ja näitä tuloksia analysoidaan mielellään palkkahaitarin kanssa iltapäivälehtien kakkosaukeamalla. Vuodesta toiseen kärkipään tulokset pysyvät samana: arvostetuimpien ammattien joukkoon kuuluu kirurgit, lentokapteenit, palomiehet ja lääkärit.

Julkisen vallan käyttäjän ja kansan palvelijan eli virkamiehen tie on kivinen. Kaupunginjohtaja on arvostetuimpien ammattien sijalla 85 ja häviää kaksi pykälää putkimiehille (kaikki kunnia toki putkareille, jotka hoitavat jätöksemme saostuskaivoihin). Kunnanjohtaja sinnittelee sijalla 147 ja häviää puolestaan viisi sijaa hitsaajalle ja kymmenen siivoojalle (kiitos siivojat, jotka hoitatte saostuskaivojen ohi menneet jätökset). Haudankaivaja kirjastonhoitajan (239) seitsemällä portaalla, lihanleikkaaja elinkeinoasiamiehen (234) neljällä.

Ammattien arvostuksen ymmärtäminen edellyttää toki tietoa ammattien sisällöistä, ja siten nämä kyselyt edustavat musta tuntuu -gallupien huippua. Siksi tämänkaltaiset listat kertovat ennemminkin, millaisia stereotyyppioita ja ennakoasenteita meillä on eri ammattien kohtaan.

Palkkauskaan ei mene täysin yksi yhteen ammattien arvostuksen kanssa, joskin todennäköisempää on, että alipalkka-alat sijoittuvat arvostuskyselyiden häntäpäähän. Silti suomalaisten ammattiarvostuksen kärkipäähän sijoittuvat esimerkiksi vanhustenhoitajat, lähihoitajat ja lastenhoitajat.

Kuntatyön imago laahaa menneessä. Väitän, että mielikuvakyselyissä toistuvat samat luutuneet ennakkoluulot byrokratian rattaista, kirjastotädeistä ja kalpeista virkamiehistä, jotka valvovat joustamattomina kaffaisten sääntöjen toteutumista. Valitettavan usein tör-

mää myös siihen, että näitä mielikuvia ylläpitävät niiden kohteet. Puhumme surutta kirjastotädeistä naamioimalla mielikuvan sarkasmin ja itseironian sävyttämään huumoriin. Viittaamme ammatteihimme ”byrokratteina” miettimättä sen enempää, millaisen arvolutuksen kuulija termiin yhdistää. Selviydymme teknisluontoisesta tehtävästä, ja huudahdamme itseironiaan pakahtuen: aika hyvin tällaiselta humanistilta.

Yhtä lailla väitän, että kuntatyö on nykyisin paljon monimutkaisempaa, kuin mihin sanotunlaiset ennakkokäsitykset kuntatyöstä perustuvat. Jos ennen asiantuntijatehtävissä toimivan virkamiehen tehtäväkenttä muodostui pääasiassa hallintopäätösten tekemisestä, on työ nykyisin monimuotoisempaa.

Virkamieheltä edellytetään, että oikeiden hallintopäätösten tekemisen lisäksi hän pystyy kouluttamaan muita suoriutumaan omista tehtävistään, hän osaa markkinoida omaa hallinnonalaansa asiakkaille, jotka ovat joko henkilöitä tai muita tulosityksiköitä, ja hän osaa kehittää itseään siihen suuntaan, mihin kulloinkin organisaatio toivoo hänen taipuvan.

Hän on proaktiivinen poimimalla julkisesta keskustelusta nyansseja, joilla saattaa olla vaikutusta hänen tehtäviinsä. Avoimuuden nimissä hän on iltaisin valmis kommentoimaan milloin mitäkin aloitetta kaupungin Facebook-sivulla samalla kun valmistele ratkaisua formaalia reittiä vireille tulleesta asiasta. Hänen odotetaan tarjoavan organisaation palvelukseen, ei vain itseään, vaan myös koko ystäväpiiriinsä, sillä mikä sellainen asiantuntija muka on, jolla ei ole valmista kontaktiverkostoa.

Aika hyvin tällaiselta humanistilta.

Ai millä sijalla oli ay-toimitsija? Ihan siinä verotarkastajien perässä, portaalla 322. ●

TOIMISTON PUHELINMYYJÄ (378)

Tervetuloa KUMULAan Hannu Pessa

Kuka olet? Millainen koulutus sinulla on? Mitä teet työksesi?

Olen Hannu Pessa. Alun perin olen lähtöisin Pellosta, jossa kävin kouluni kaksoistutkintona ylioppilaaksi ja datanomiksi. Kaksoistutkinnon jälkeen olen tehnyt Kittilässä määräaikaista it-asiantuntijan töitä sekä opiskellut aina välillä Jyväskylän yliopistossa laskentatointa ja Tampereen yliopistossa kunnallistaloutta. Laskenta-toimesta alkaa olla kandidutkinto kieliopintoja vaille valmiina. Kunnallistaloudesta suoritan hallintotieteen maisterin tutkintoa. Kittilän kuntaan palasin viime heinäkuussa tekemään talousjohtajan viransijaisuutta, josta maaliskuun alussa siirryin it-päällikön määräaikaiseen toimeen. Nyt vedän muun muassa Efficapotilastietojärjestelmän käyttöönottoa.

Miksi liityit Kumulaan?

Vaihdoin Kumulaan Suomen Ekonomi-

liitosta eli Sefestä, kun näytti siltä, että työpaikat alkavat jatkossa löytyä julkiselta puolelta, ja siten Kumula vastaamaan paremmin tarkoitusta liittokseni.

Mitkä ovat mielestäsi uuden liittosi parhaat houkuttimet?

Työttömyyskassa, vaikka ei nyt paljon tarvetta taida tulevaisuudessa sille ollakaan, sekä lakipalvelut.

Mitä toivot ja odotat uudelta liittoltasi?

Edunvalvontaa tes-neuvotteluissa, jotta palkka nousisi edes joskus jonkin verran.

Millainen mielestäsi mielikuva kunnan virkamiehestä on tällä hetkellä? Entä millaista virkamieskuvaa sinä haluaisit edustaa?

Mielikuva kunnan virkamiehestä liittyy papereita pyörittelevään 50–60-vuotiaaseen mieheen/naiseen, joka ei enää

Hannu Pessan arkisto

hirveästi muutosta toivo. Itse sain ainakin kuulla viransijaisuutta hoitaessani, että olin tällainen poikkeava ilmestys kunnan johtoryhmässä, kun kuulemma sanoin asioita suoraan ja kerroin myös mitä epäkohtia pitäisi muuttaa. ●

Luku- ja kuunteluvinkki

Ulla Pötsönen

Oi maamme – matkaoppaita kesä-Suomeen

Tikanmäki, Anssi
Maisemakuvia Suomesta
Johanna

ITSE KUNKIN verkkokalvoille tai sieluun saakka piirtyneitä kotimaisia on vaikea kuvata tarkemmin, lempeämmin tai julmemmin kuin Tikanmäki sen teki vuonna 1981 ilmestyneessä teema-albumissaan. Valkeakosken tehtaanpiiput, Tuusulan moottoritie, Kiutaköngäs tai kesäranta Etelä-Saimaalla piirtävät tarkan ja kurrantien kuunneltavan kartan Suomesta. Pelkkää akustista unisonoa elämä ei ole, ja mukana onkin roimasti sähkökitaran säröä ja riitasointuja.

Meissä on jotain yhteistä:
Kuntarunokirja, toim. Miia Toivio
Kunnallisanalan kehittämissäätö (KAKS), 2010

VIIMEINKIN oman äänen ovat saaneet niin Joutseno, Vehkalahti, Ilmajoki kuin

Oulukin. Kunnallisanalan kehittämissäätöön www-sivuilla julkaistut kuntarunot on nyt koottu yksiin kansiin. Lyyrikot puhaltavat pölyt pois Suomemme nurkista. Eteenpäin katsova ja itseensä uskova Vantaa hehkuu ja hehkuuttaa Vesa Haapalan tekstissä oikeutettua mutta ristiriitaista mahtipontisuutta: ”olen Suomen läskein, pommein, kuumin, tärkein, hiitein pikku V”. Juho Nieminen loihtii lukijan saataville kulinaristisia merkkihetkiä Lappeenrannan historiassa: vuonna 1951 atomi on halkaistu ja Albert Einstein testaa sokkona kaikkien nakkikioskien vedyt. V. 2009 Joutseno yhdistetään Lappeenrantaan, jotta myös lappeenran-

talaiset voivat sanoa että Leprassa leivotaan Suomen parhaat rieskat. Henriikka Tavin kuntaparafraasiin kelpaa yhtä lailla kasvunkunta, perikunta, kuntakoodi ja kuntaoodi.

Adams, Douglas ja Lloyd, John
(toim. Hiidenheimo, Silja et alii)
Elimäen kootut tarkoitukset
Loki-Kirjat, 2002

MAAILMASSA on paljon kokemuksia, esineitä ja ilmiöitä, joilla ei ole osuvaa ja napakkaa nimeä. Toisaalta on olemassa kymmenittäin lähes joutilaita paikannimisanoja, jotka vain odottavat pääsyä hyötykäyttöön. Tässä nerokkaasti (ja työläästi) kootussa oppaassa nämä kaksi puolta ovat hedelmällisesti kohdanneet toisensa. Varmaa on, että rengasmatkalla Auneksesta Hylpetiin tulee katselleeksi ympärilleen entistä tarkemmin, kun ymmärtää merkitykset Aunes (s.): naisten tapa pitää suuta auki ripsiväriä laittaessaan ja Hylpet (mon.): häiritsevät tavarat, jotka lojuvat kellarissa asunnon edellisten asukkaiden jäljiltä.

Toivottavasti lukijoiden kesä on täynnä Tarttilaa ja Lääminkiä, mukana myös ripaus Värriä! ●

KUNTIEN ASiantuntijat - KUMULA RY

Kuntien asiantuntijat – Kumula ry liittovaltuusto

- Kumulan liittovaltuusto kokoontui kevätkokoukseen 10.4. Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin yhdistyksen sääntömääräiset asiat – toimintakertomus ja tilinpäätös. Muina asioina valtuusto hyväksyi kokoukselle menettelytapajärjestyksen, joka tulee ohjaamaan kokousten kulkua jatkossakin.
- Lisäksi valtuusto käsiteli jäsenmatkasta tehdyn aloitteen. Käsitellyn tuloksena jäsenmatka päätettiin toteuttaa aiemmin hyväksytyin toimintasuunnitelman mukaisesti syksyllä, mutta sen kohteena ei ole Ivalo, kuten aloitteessa esitettiin. Jäsenmatkasta tiedotetaan tarkemmin myöhemmin.
- Kumulan liittovaltuuston syyskokous pidetään 26.–27.11.

Kumulan hallitus

- Hallituksen kehittämisseminaari pidetään 9.–11.9., kokous 7.10.

Huom!

Kumula 8.–10.6. Kirjasto-päivillä Oulussa

- Kumula esittäytyy jälleen valtakunnallisilla Kirjastopäivillä omalla osastollaan. Tervetuloa tapaamaan kumulalaisia, keskustelemaan ja kyselemään osastolle 22!

Kumulan jäsenmatka

- Kumulan jäsenmatka toteutetaan syksyllä. Jäsenmatkasta tiedotetaan tarkemmin myöhemmin.

AKAVAN ERITYISALAT RY

Akavan Erityisalat ry:n liittokokous

- Akavan Erityisalojen työmarkkinaseminaari ja syysliittokokous pidetään 11.–12.11.

Akavan Erityisalat ry:n hallitus

- Akavan Erityisalojen hallitus kokoontuu suunnitteluseminaariin 23.–25.9. Hallituksen kokous pidetään 26.10.

Tietoa eläkeläisille ja eläkkeelle siirtyville

- Akavan Erityisalat järjestää elo-syyskuun vaihteessa eläkeläistietoillan.

OPISKELIJOILLE

Kumulan opiskelijatilaisuuksia

- Kumula järjestää opiskelijatapahtumat 30.8. Turussa ja 28.9. Seinäjoella sekä uusien opiskelijoiden tapahtumat 13.9. Tampereella ja 20.9. Oulussa.

Tulevaa koulutusta

- Tulevasta koulutustilaisuuksista ja niihin ilmoittautumisesta kerrotaan Akavan Erityisalojen internetsivuilla www.akavanerityisalat.fi > **jäsenkoulutus** sekä koulutusessitteessä. Muistathan, että KUMULA maksaa yhden TJS-Koulutuskeskuksen järjestämän koulutuksen jäsen / vuosi. Lisätietoja TJS:n koulutuksista on osoitteessa www.tjs-opintokeskus.fi.

KUNTASEKTORIN AY-KOULUTUSTA SYKSYLLÄ 2011

- Kuntasektorin luottamusmiesten neuvottelupäivät 10.–11.11. ja 1.–2.12.
- Kuntasektorin luottamusmiesten peruskurssi, osa I 12.–13.10., osa II 15.–16.11.
- Kuntasektorin teknisen sopimuksen luottamusmiispäivät 26.–27.12.

AKAVAN ERITYISALOJEN KOULUTUSTA SYKSYLLÄ 2011

- Aikalisä – oman ajankäytön kehittäminen: 17.9. Tampere, 29.10. Pori, 3.12. Kuopio
- Epätyypilliset työsuhteet: 17.11. Helsinki, 29.11. Turku
- Kehity esiintyjänä – varmuutta esiintymiseen: 17.9. Vaasa
- Luottamuksen rakentaminen työyhteisössä: 22.9. Helsinki
- Miten neuvottelen palkkani: 1.11. Helsinki
- Onnistunut ryhmä- ja tiimitoiminta: 24.9. Jyväskylä, 15.10. Joensuu, 12.11. Oulu, 19.11. Imatra
- Sosiaalisen median perusteet: 8.10. Helsinki, 19.11. Kotka
- Tasa-arvo työsuhteessa: 29.9. Turku
- Työelämän avaimet: 20.9. Oulu, 8.11. Tampere
- Työssä vai eläkkeellä?: 25.8. Helsinki
- Yritystoiminnan muutokset: 23.9. Helsinki

AKAVAN ERITYISALOJEN ALUETAPAHTUMIA JÄSENI LLE KESÄLLÄ JA SYKSYLLÄ 2011

- Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala: Syysretki Punkaharjulle 24.–25.9.
- Etelä-Savo: Retki Taidekeskus Salmelaan, Mäntyharju 18.6.
- Kaakkois-Suomi: Nummisuutariteatteriesitys, Lappeenranta, 9.7., Retki Repoveden kansallispuistoon 3.9.
- Kainuu: Frisbeegolfia, Kajaani 11.6., Kamarimusiikkimatka Kuhmoon 22.7.

- Keski-Suomi: Savusauna ja yrityt kutsuvat kesään, Jyväskylä 16.6.
- Pohjanmaa: Matka maailmanperintökohteeseen - retki saaristoon, Raippaluoto 11.6.
- Pohjois-Karjala: Pulikat pyörimään – karjalaisia perinneleivonnaisia, Joensuu 5.10.
- Pohjois-Savo: Erilainen kiertoajelu Sami Hedbergin johdolla, Kuopio 11.6., Tapasilta, Kopio 4.11.
- Satakunta: Risteily kaljaasi Ihanalla, Luvia 11.6., Tramppausrunda Vanhas Raumas 20.8.
- Uusimaa: Opastettu kierros Ritarihuoneella, Helsinki 22.8. Väestönsuojeluseuramuseon Helsingissä 7.2.

Kun tarvitset

KUMULAn jäseneksi voi liittyä osoitteen www.akavanerityisalat.fi/lomakkeet/kunta.php lomakkeella. Sivustossa on lomakkeet myös jäsenmaksuvaltakirjaan ja jäsentietojen muutoksiin. Muutoksista voi ilmoittaa myös www.akavanerityisalat.fi-sivuston sähköisessä jäsenrekisterin päivityksessä. Eläkkeelle jäävän ei kannata erota liitosta! Jäsenmaksu on vain 50 € vuodessa. Vastineeksi saa konkreettisia jäsenetuja, kuten ilmaista perhe- ja perintöoikeudellista neuvontaa. Ilmoita eläkkeelle jäännistäsi osoitteessa www.akavanerityisalat.fi > **Jäsenyys** > **Päivitä jäsentietosi**.

Kuntien asiantuntijat - Kommunala specialister - KUMULA ry

Maistraatinportti 4 A, 6. krs.,
00240 Helsinki
puh. 0201 235 385
kumula@kumula.fi
www.kumula.fi

Akavan Erityisalat ry

Maistraatinportti 4 A, 6. krs.,
00240 Helsinki
puh. 0201 235 340, faksi (09) 147 242
jäsenihteereiden palvelunumero
0201 235 370
sähköinen asiointi osoitteessa
www.akavanerityisalat.fi

Erityiskoulutettujen työttömyyskassa

Asemamiehenkatu 2, 00520 Helsinki
(käyntiosoite Kellosilta 5 C, 6. krs, Itä-Pasila)
puh. (09) 7206 4343 (puhelinaika ma-to klo 12-15), faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
sähköinen asiointi eErko osoitteessa
www.erko.fi

Anna
palautetta!

Kumina ja Kumulan nettisivut uudistuivat

Kumulan uuden visuaalisen ilmeen myötä myös Kumina on pessyt kasvonsa. Lehden uudesta raikkaasta ilmeestä vastaa sen tuttu taittaja, tamperelainen **Marja Muhonen**. Miltä näyttää? Kiinnostavatko jutut? Palautetta Kuminasta ja sen sisällöstä voi lähettää Kumulaan tai osoitteeseen tekspertti@tekspertti.fi.

Kumulan logon alkuvuodesta uudistanut hämeenlinnalainen Mediatavast Oy vastaa myös liiton kotisivujen uudesta ilmeestä. Uudistuneilta ja edelleen uudistuvilta sivuilta löytyy perustietoa Kumulasta ja sen toiminnasta, edunvalvonnasta ja jäseneduista sekä työelämässä auttavia hyödyllisiä tietoja, osoitteita ja linkkejä. Sivuston kautta pääsee liittymään Kumulan jäseneksi ja päivittämään jäsentietonsa. Ajankohtaista apua on muun muassa muistilista kesätyöntekijöille.

Kumulan nettisivuille tulee jatkossa myös liiton kannanottoja ja ohjeita jäsenille erilaisista työelämän ajan-kohtaisista kysymyksistä. Ensimmäisenä, alkukesästä vastataan Kumulalle esitettyyn kysymykseen siitä, millainen tekijänoikeus kunnan työntekijällä on hänen työaikana työnantajan nettisivuille tuottamiinsa teksteihin ja valokuviiin.

Fanita
Kumulaa
Facebookissa!

Kumulan Facebook-kaveriksi voit liittyä www.kumula.fi-etusivun kautta. Tule mukaan keskustelemaan!

Svensk resumé

Temat för detta nummer av Kumina är uppfattningen om de kommunanställda. I sin doktorsavhandling *Käskyläisestä toimijaksi* (Från underlydande till aktör, 2000) forskade professor Jari Stenvall i utvecklingen av statstjänstemännens inom centralförvaltningen uppskattning där han konstaterade att det inom den finländska tjänstemannakåren lever en stark tradition, traditionen av den underlydande. De kommunala tjänstemännen är enligt Stenvall idag ett nytt slag av underlydande – ofta mera förbundna till sin yrkeskår än sin kommun. Men dock ivrigt insatta i sitt arbete och aktiva. ”Uppfattningen att en kommuntjänsteman är en byråkrat stämmer inte längre”, säger Stenvall.

ARROGANTA, höga chefer och de som lutar sig mot spaden. Pålitliga och samvetsgranna, men ändå lata. Byråkrater som det är svårt att närma

sig och som blir alltför dyra för skattebetalarna. Sådär utvärderar sju kumulamedlemmar de allmänna uppfattningarna om kommuntjänstemännen. Gamla uppfattningar sitter fortfarande segt i, men man vill arbeta för att ändra på bilden genom att själv föregå med gott exempel. Där hjälper ett ihärdigt arbete, utbildning, information och kundservice. Också en bättre avlöning skulle göra kommunalt arbete mera attraktivt.

DEN KOMMUNALA sektorns allmänna tjänste- och arbetsvillkorsavtal gäller under tiden den 1.2.2010-31.12.2011. Det var meningen att besluta om löneförhöjningarna gällande år 2011 till slutet av januari men avtalsunderhandlingarna visade sig vara ännu svårare än väntat. Avtalet avgjordes den 15.2.2011. Det gäller sammanlagt 433 000 arbetstugare inom den kommunala sektorn. Denna gång koncentrerade sig underhandlingarna

enbart på pengar och med togs inga så kallade textfrågor. Den enda tidpunkten för löneförhöjningar under avtalsperioden var den 1.5.2011.

NÄR KUMULA föddes avslutades ett av de med varande förbundens, Bibliotekarieförbundets, verksamhet. Kirjastonhoitajien säätiö (Bibliotekariestiftelsen) har hand om och delar ut de kvarblivna medlen till bibliotekariernas godo. Den nu 15-åriga stiftelsen har delat ut stipendier och gett ut publikationer samt deltagit i lönekostnaderna för Kumulas organisationssekreterare och sålunda gynnat bibliotekariernas intressen och strävat till att aktivera studerandena att komma med i fackföreningsverksamheten. I följd utdelade stiftelsen det första Årets pro gradu -pris. Maria Linnea Forsman erhölet priset för sin avhandling som behandlade olika sätt att läsa skönlitteratur samt informationsbeteende.

Kunta-
asiantuntija 2.0,
palkka 0.2.
Miksi?

Miksi
palkka ei kehity
työn vaatimusten
mukaan?

Kumula
tekee työtä
tilanteen
muuttamiseksi.

www.kumula.fi